

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ส่งคำโต้แย้งของจำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๓

ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๔๒๔/๒๕๕๒ หมายเลขแดง ที่ ๑๑๗๘/๒๕๕๕ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ฟ้องนายนิติพงษ์ เกียรติทองศรี เป็นจำเลย ในความผิดต่อพระราชบัญญัติอาชญากรรม ๗๗ และพยายามฆ่าผู้อื่น

จำเลยให้การปฏิเสธในชั้นพนักงานสอบสวนและในชั้นศาล ในวันพิจารณาของศาล จำเลย ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินจำเลย ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ และศาลมีคำสั่งรับไว้ ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ขอหมายเรียกพยานเอกสารตามบัญชีพยาน ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ลำดับที่ ๒, ๓, ๔ ได้แก่ คำให้การในชั้นพนักงานสอบสวนคดีนี้ของนายประดิษฐ์ ดอกพิกุล นางอ่อนศรี แห้วไรสง นายบุญชู จันทร์ใส และตามบัญชีพยานเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ลำดับที่ ๑ - ๖ ได้แก่ คำให้การในชั้นพนักงานสอบสวนของนายสุพล บทไรสง นางสมทรง จริงประโคน และนายสมควร สุทธิประภา เอกสารการส่งตรวจหาเขม่าดินปืนที่มือผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน เอกสารการส่ง ของกลางมาตรวจพิสูจน์ของพนักงานสอบสวน และเอกสารรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง วัตถุพยาน และผลการตรวจหาเขม่าดินปืน และของกลางของผู้ชำนาญการในคดีนี้ทุกฉบับ ซึ่งอยู่ในความครอบครอง ของโจทก์ เนื่องจากจำเลยไม่สามารถนำมาด้วยตนเองได้

ศาลจังหวัดบุรีรัมย์มีหมายเรียกพยานเอกสาร ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงพนักงาน อัยการจังหวัดบุรีรัมย์ โจทก์ ขอให้ส่งพยานเอกสารตามที่จำเลยร้องขอดังกล่าวเพื่อประกอบการ พิจารณาคดีก่อนวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ โจทก์ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๔

ถึงศาลจังหวัดบุรีรัมย์ อ้างว่า คดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างการสืบพยานโจทก์และเอกสารหลักฐานดังกล่าว เป็นเอกสารหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ซึ่งโจทก์มีความจำเป็นต้องใช้ประกอบการสืบพยานของ โจทก์ต่อไป จึงยังไม่อาจส่งต่อศาลได้ แต่เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว หากศาลเห็นสมควรจะเรียก สำนวนการสอบสวนมาประกอบการวินิจฉัยของศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ โจทก์ก็จะส่งสำนวนการสอบสวนมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยของศาล

จำเลยได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ว่า การที่โจทก์ขัดขืนไม่ส่งพยานเอกสาร ให้แก่ศาลตามที่ศาลมีหมายเรียกพยานเอกสารนั้น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๐ จำเลยอ้างเพื่อเป็นพยานและต้องการใช้ในการซักค้านพยานโจทก์ ข้อกล่าวอ้างของโจทก์ที่ว่า คดีดังกล่าว อยู่ระหว่างการสืบพยานโจทก์ และเอกสารหลักฐานดังกล่าว โจทก์มีความจำเป็นต้องใช้ประกอบการ สืบพยานโจทก์ต่อไป นั้น ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดรองรับเพื่อใช้ในการปฏิเสธการนำส่งเอกสารต่อศาล โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องนำส่งต่อศาล และข้อกล่าวอ้างของโจทก์ที่ว่า เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว หากศาล เห็นสมควรจะเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการพิจารณาของศาล ตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ โจทก์ก็พร้อมจะส่งสำนวนการสอบสวนมาเพื่อประกอบการวินิจฉัย ของศาลนั้น เป็นข้ออ้างคนละประเด็น เพราะข้ออ้างดังกล่าว เป็นกรณีที่ศาลเห็นสมควรจะเรียกสำนวน การสอบสวนมาประกอบการวินิจฉัยของศาล เมื่อการสืบพยานโจทก์และพยานจำเลยเสร็จสิ้น หรือ กระบวนการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว แต่กรณีนี้เป็นกรณีที่จำเลยอ้างเป็นพยานและต้องการใช้ในการซักค้าน พยานโจทก์ ดังนั้น จึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์ส่งเอกสารตามหมายเรียก ฉบับลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกอบการพิจารณาต่อศาลอีกครั้ง

ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ มีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาว่า ข้ออ้างของโจทก์ที่ไม่ส่งเอกสาร หลักฐานที่จะต้องใช้ประกอบการสืบพยานของโจทก์ มีเหตุผลอันสมควร ไม่ถือว่าโจทก์มีเจตนาขัดขืน ไม่ส่งพยานเอกสารตามหมายเรียก

นายจำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ว่าคำสั่งของศาล จังหวัดบุรีรัมย์ในรายงานกระบวนการพิจารณา ฉบับลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ซึ่งได้ยึดถือข้ออ้าง ของโจทก์ที่ไม่ยอมส่งพยานเอกสาร และอ้างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ นั้น เป็นข้ออ้างที่เป็นคนละประเด็นกัน เพราะการพิจารณาศาลต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและตาม กฎหมาย โดยต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ด้วย เมื่อการใช้บทบัญญัติของกฎหมายตามที่ โจทก์กล่าวอ้างเพื่อปฏิเสธการส่งพยานเอกสารต่อศาลและที่ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ใช้วินิจฉัยทำให้จำเลย

ต้องเสียสิทธิในการต่อสู้คดี และทำให้การวินิจฉัยคลาดเคลื่อนต่อข้อกฎหมายและขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และเป็นกรณียังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงขอให้ศาลจังหวัดบุรีรัมย์รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ จึงส่งความเห็นของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น คือ ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ จะมีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจังหวัดบุรีรัมย์จะใช้บังคับแก่คดีโดยตรงตามฐานความผิดที่โจทก์ฟ้อง แต่ศาลจังหวัดบุรีรัมย์จำเป็นต้องใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ในการสั่งเกี่ยวกับเรื่องพยานหลักฐานก่อนที่ศาลจะพิจารณาพิพากษา บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ประกอบกับจำเลยซึ่งเป็นคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ และมาตรา ๒๓๓ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ และศาลจังหวัดบุรีรัมย์ได้ส่งคำโต้แย้งดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จึงเป็นการเสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ บัญญัติว่า “เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว ถ้าเห็นสมควรศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้” เป็นบทบัญญัติให้อำนาจศาล

ใช้ดุลพินิจเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการเพื่อประกอบการพิจารณาเมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว ตามที่ศาลจะเห็นสมควร ซึ่งในบางกรณีจำเลยอาจร้องขอให้ศาลเรียกสำนวนการสอบสวนมาก็ได้โดยมากมักเกิดจากข้อสงสัยที่พยานโจทก์ให้การในชั้นศาลซึ่งไม่ว่าจะตรงกับคำให้การในชั้นสอบสวนแต่บางกรณีก็เกิดจากพยานฝ่ายจำเลยที่อ้างว่าในชั้นสอบสวนให้การไว้แล้ว แต่โจทก์ไม่นำเข้าสืบเพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายจำเลย และมีเหตุผลที่ชวนให้เชื่อว่าเป็นเช่นนั้นจริง ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับระหว่างศาลกับพนักงานอัยการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเท่านั้น

ส่วนในคดีนี้ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความเพียงว่า จำเลยขอให้ศาลหมายเรียกพยานเอกสารตามบัญชีระบุพยานจำเลย ศาลหมายเรียกให้จำเลยแล้ว แต่โจทก์แจ้งข้อขัดข้องไม่อาจส่งเอกสารให้แก่ฝ่ายจำเลยได้ตามหมายเรียก โดยได้ชี้แจงแสดงเหตุผลต่อศาลแล้ว ศาลมีคำสั่งว่าเหตุผลของโจทก์รับฟังได้ โจทก์ไม่มีเจตนาขัดขืนไม่ส่งพยานเอกสารตามหมายเรียก ซึ่งมีใช้ขั้นตอนการใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ ดังกล่าวข้างต้น จำเลยอ้างว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๓ ซึ่งบัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายและในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” นั้น เป็นบทบัญญัติทั่วไป ซึ่งบัญญัติถึงอำนาจของศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีความทั้งหลาย บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๓ จึงมิได้เกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันแต่ประการใด และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” เป็นการบัญญัติถึงผลของการที่บทบัญญัติของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ว่าให้มีผลเป็นอันใช้บังคับมิได้ จึงไม่อาจมีบทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติมาตรา ๖ นี้ได้ คำโต้แย้งของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ทำคำวินิจฉัยจึงลงมติไม่รับคำร้องนี้

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ